

Mreža javne zdravstvene službe na primarni ravni
v Mestni občini Nova Gorica

Nova Gorica, maj 2016

1. Uvod

V skladu z Zakonom o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št. 23/05 UPB2 s spremembami) se zdravstvena dejavnost opravlja na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Zdravstveno dejavnost na primarni ravni sestavljata osnovna zdravstvena dejavnost in lekarniška dejavnost.

Osnovna zdravstvena dejavnost na primarni ravni obsega:

- spremljanje zdravstvenega stanja prebivalcev in prelaganje ukrepov za varovanje, krepitev in izboljšanje zdravja ter preprečevanje, odkrivanje, zdravljenje in rehabilitacijo bolnikov in poškodovancev,
- preventivno zdravstveno varstvo rizičnih skupin in drugih prebivalcev v skladu s programom preventivnega zdravstvenega varstva in z mednarodnimi konvencijami,
- zdravstveno vzgojo ter svetovanje za ohranitev in krepitev zdravja,
- preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje ustnih in zobnih bolezni ter rehabilitacijo,
- zdravstveno rehabilitacijo otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju,
- patronažne obiske, zdravstveno nego, zdravljenje in rehabilitacijo bolnikov na domu ter oskrbovancev v socialnovarstvenih in drugih zavodih
- nujno medicinsko pomoč in reševalno službo, če ta ni organizirana v bolnišnici,
- zdravstvene preglede športnikov,
- ugotavljanje začasne nezmožnosti za delo,
- diagnostične in terapevtske storitve.

Osnovna lekarniška dejavnost obsega preskrbo prebivalstva ter zdravstvenih zavodov in drugih organizacij z zdravili. Preskrba z zdravili pa obsega izdajo zdravil na recept in brez recepta ter magistralno pripravo zdravil.

Zdravstveno dejavnost kot javno službo pod enakimi pogoji opravljajo javni zdravstveni zavodi ter druge pravne in fizične osebe na podlagi koncesije.

Zdravstvena dejavnost kot javna služba se opravlja v okviru mreže javne zdravstvene službe. Mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni določa in zagotavlja občina oziroma mesto. V skladu z veljavno zakonodajo in Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 -2025 »Skupaj za družbo zdravja« je Mestna občina Nova Gorica kot soustanoviteljica treh javnih zavodov, ki izvajajo primarno zdravstveno varstvo, pripravila Mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni v Mestni občini Nova Gorica.

2. Mreža javne zdravstvene službe na primarni ravni na območju Mestna občine Nova Gorica

Mreža javne zdravstvene službe se določi na podlagi meril za postavitve mreže javne zdravstvene službe, ki se določijo s planom zdravstvenega varstva Republike Slovenije (Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015-2025 »Skupaj za družbo zdravja«) ob upoštevanju:

- zdravstvenega stanja, števila, starostne in socialne strukture prebivalcev,
- enakih pogojev oziroma možnosti za uporabo zdravstvenih storitev,
- potrebnega obsega primarne zdravstvene dejavnosti,
- stopnje urbanizacije območij, specifičnosti poselitve in dostopnosti na demografsko ogroženih območjih ter stanja onesnaženosti okolja in
- gospodarskih možnosti.

Mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni (osnovna zdravstvena dejavnost in lekarniška dejavnost) v Mestni občini Nova Gorica sestavljajo javni zavodi Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica, Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica in Goriška lekarna Nova Gorica ter zasebni zdravstveni delavci s koncesijo.

Mestna občina Nova Gorica mora poskrbeti, da je na primarni ravni mreža javne zdravstvene dejavnosti čim bližje prebivalstvu, da se omogoča hitra in enostavna dostopnost, pri čemer se mora upoštevati še geografska razporeditev, razporeditev osnovnih dejavnosti primarnega zdravstvenega varstva in ustrezna časovna dostopnost zdravstvene službe.

Z določitvijo mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni želi Mestna občina Nova Gorica ohraniti že postavljeno mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni v enakem obsegu in preprečiti porušitev mreže z neupoštevanjem veljavne zakonodaje in Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 - 2025 »Skupaj za družbo zdravja«. Za ohranitev mreže je potrebno upoštevati veljavno zakonodajo in smernice iz Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015-2025. Neupoštevanje zakonodaje in Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 - 2025 bil lahko povzročilo porušitev mreže, kar pa bi pomenilo ogrožitev poslovanja javnih zavodov in posledično ogrožitev zagotavljanja nujne medicinske pomoči in preskrbe z zdravili, še posebej v oddaljenih in demografsko ogroženih krajih.

Pri morebitni širitvi javne zdravstvene mreže na primarni ravni se bodo upoštevala tudi Merila za določanje zmogljivosti in oblikovanje programov, ki so objavljeni v Prilogi ZD ZAS II/a Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2015 oz. vsakoletnega splošnega dogovora.

Tabela 1: Povprečno število prebivalcev, ki so hkrati zavarovane osebe na nosilca

Vir: ZZS

	Povprečno število prebivalcev, ki so hkrati zavarovane osebe na nosilca
Ambulante splošne oz. družinske medicine brez ambulant splošne medicine v DSO	1.921
Ambulante splošne medicine v DSO	310
Otroški in šolski dispanzerji	1.171
Dispanzerji za ženske	6.494

Patronažna dejavnost in nega na domu	2.359
Fizioterapija	3.978
Zobozdravstvo za odrasle	2.553
Zobozdravstvo za mladino	1.281
Ortodontija (3-18 let)	3.540

Lekarniška dejavnost se lahko opravlja samo kot javna služba v okviru mreže javne zdravstvene službe. Postavljena merila veljajo tako za lekarne, v katerih opravljajo lekarniško dejavnost koncesionarji kot za lekarne, organizirane v okviru javnih lekarniških zavodov, katerih ustanovitelj je občina.

V tabeli 2 je prikazana mreža lekarniških enot na dan 31.12.2015, v tabeli 3 pa je prikazana Mreža izvajalcev na območju Mestne občine Nova Gorica (osnovna zdravstvena dejavnost).

Tabela 2 Mreža lekarniških enot na dan 31.12.2015

Naziv enote	P,J,Z	Enota	L	P	D	G	A	OE ZZS
Goriška lekarna								
Nova Gorica	J	L	1					NG
Majske poljane	J	L	1					NG
Dornberk	J	L	1					
GAL NG	J	G				1		NG
A NG	J	A					1	NG
Zasebne lekarne s koncesijo								
Šinigoj Barbara Lekarna Šinigoj Nova Gorica	Z	L	1					NG
Vidič Rijavec Barbara Solkan	Z	L	1					NG
Lovrič Tatjana Lekarna Kromberk	Z	L	1					NG

Legenda: J – javni zavod, Z – zasebne lekarne, L – lekarna, P – podruž. lekarne, D – priročna zaloga zdravil, G – galen. laboratorij, A – kontrol. analizni laboratorij
Vir: ReNPZV

Tabela 3: Mreža izvajalcev na območju Mestne občine Nova Gorica (osnovna zdravstvena dejavnost) na dan 31.12.2015

Vir: ZZS, Izpostava Nova Gorica, ZD Osnovno varstvo NG in ZD Zobozdravstveno varstvo NG

Dejavnost	Skupaj izpostava ZZS Nova Gorica				Mestna občina Nova Gorica			
	Javni zav.	ŽZD	Zasebni	Skupaj	Javni zav.	ŽZD	Zasebni	Skupaj
Splošna ambulanta	17,39	1,00	7,00	25,39	8,79	1,00	4,00	12,79
Referenčne	16,72		6,00	22,72	7,00		4,00	11,00

ambulante								
Otroški in šolski dispanzer	7,00			7,00	4,97			4,97
Dispanzer za ženske	4,13		0,30	4,43	2,50		0,30	2,80
Fizioterapija, delovna terapija	13,53			13,53	8,23			8,23
Patronažna služba	25,00			25,00	11,74			11,74
Razvojna ambulanta	1,00			1,00				
Splošna ambulanta v soc.zavodu	1,78			1,78	1,47			1,47
Obsojenci in priporniki – splošna ambulanta	0,16			0,16	0,16			0,16
Zdravljenje odvisnosti od drog	1,75			1,75	1,75			1,75
Disp. za mentalno zdr.	4,10			4,10	4,10			4,10
Klinična psihologija	2,00			2,00	2,00			2,00
Zobozdravstvo-odrasli	11,08		9,00	20,08	6,77		4,50	11,27
Zobozdravstvo-mladina	7,76		2,00	9,76	3,76		2,00	5,76
Zobozdravstvo za študente	0,50			0,50	0,50			0,50
Ortodontija	2,00			2,00	1,00			1,00
Pedontologija	1,02			1,02	1,02			1,02
Zobna protetika	0,50		0,50	1,00	0,50		0,50	1,00
Dežurna služba v zobozdravstvu	1,00			1,00	1,00			1,00
Ustne in zobne bolezni			1,30	1,30			1,30	1,30
Oralna in maksilofacialna kirurgija	1,00		0,70	1,70	1,00			1,00

Pripombe oz. obrazložitve k tabeli:

- v podatkih sta zajeta tudi 1 tim splošne ambulante in 1 tim zobozdravstva za odrasle Železniškega zdravstvenega doma (ŽZD), ki delujeta v Novi Gorici. ZZZS vodi ŽZD med izvajalce javne mreže (status ni urejen),
- pri fizioterapiji in delovni terapiji je vključen tudi 1 dodatni fizioterapevt, ki deluje od 1.1.2016 dalje,
- dežurna služba v zobozdravstvu: priznan imamo 1 tim, ki zajema 0,29 zobozdravnika. V to službo se vključujejo tudi zasebniki, organizirana je v javnem zavodu,
- razvojna ambulanta: priznan je 1 tim, ki deluje v Splošni bolnišnici Šempeter, znotraj tega pa 0,72 nevrofizioterapevta deluje v Novi Gorici,
- referenčne ambulante so dodatek s splošnim ambulantam
- nekatere dejavnosti (dermatologi, UZ, Center za mentalno zdravljenje, nenujni, sanitetni in dializni prevozi...) se izvajajo za celotno regijo ne le za občine ustanoviteljice javnega zavoda Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica.

2.1. Posamezni deležniki za oblikovanje javne zdravstvene mreže na primarni ravni v Mestni občini Nova Gorica

2.1.1. Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica

Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica je neprofiten javni zavod, ki deluje v okviru javne zdravstvene mreže in katerega je Mestna občina Nova Gorica poleg Občin Brda, Kanal ob Soči, Reče – Vogrsko, Šempeter – Vrtojba in Miren – Kostanjevica, soustanoviteljica.

V zdravstvenem domu Osnovno varstvo Nova Gorica je bilo na dan 31.12.2015 zaposlenih 249 oseb in sicer: 44 zdravnikov specialistov, 1 zdravnik brez specializacije z licenco, 13 specializantov, 1 koordinator promocije zdravja in zdravstvene vzgoje, 44 diplomiranih medicinskih sester, 76 srednjih medicinskih sester, 2 konzultanta, 3 psihologi, 1 pedagog/specialni pedagog, 1 logoped, 15 fizioterapevtov, 4 delovni terapevti, 5 inženirjev laboratorijske biomedicine, 4 laboratorijski tehniki, 1 voznik reševalec, 2 delavca iz drugih plačnih skupin in 32 nezdravstvenih delavcev po področjih dela.

Dejavnost opravlja na 21 lokacijah in izvaja zlasti naslednje dejavnosti:

- splošna oziroma družinska medicina,
- zdravstveno varstvo otrok in mladine,
- zdravstveno varstvo žensk,
- nujna medicinska pomoč,
- diagnostične in specialistične dejavnosti (ultrazvočna diagnostika, dermato-venerološka dejavnost, okulistika, medicina dela, ambulanta za bolezni ščitnice in diabetes, pedopsihiatrična in psihiatrična ambulanta v okviru Centra za mentalno zdravje, fizioterapija),
- fizioterapija,
- zdravljenje odvisnosti,
- patronažno varstvo z zdravstveno nego,
- zdravstvena vzgoja otrok in odraslih,
- laboratorijske storitve (hematološki, urinski, biokemični),
- reševalna služba,
- sterilizacija in pomožne dejavnosti.

Skrb za paciente, strokovno izpopolnjevanje, obveščanje in osveščanje javnosti, razvoj novih storitev zdravstvenega varstva, povezovanje z drugimi zdravstvenimi ustanovami doma in po svetu so vodila Zdravstvenega doma Osnovno varstvo Nova Gorica pri vsakodnevem delu.

Delovanje javnega zdravstvenega zavoda ureja odlok o ustanovitvi javnega zavoda.

2.1.2. Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica

Zobozdravstvena dejavnost je sestavni del zdravstvene dejavnosti na primarni ravni, v katero spada zobozdravstvena dejavnost za otroke in mladino, za odraslo prebivalstvo in stomatološka specialistična dejavnost. Mestna občina Nova Gorica je z občinami Brda, Kanal ob Soči, Renče – Vogrsko, Šempeter – Vrtojba in Miren – Kostanjevica soustanoviteljica javnega zavoda Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica, ki v okviru javne mreže na primarni ravni pokriva zobozdravstveno dejavnost.

Zavod opravlja naslednje dejavnosti:

- preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje ustnih in zobnih bolezni,
- kirurški in drugi posegi v ustni votlini,
- čeljustna in zobna ortopedija,
- izdelava snemnih in fiksnih protetičnih nadomestkov, ortodontskih aparatov in drugih zobotehničnih izdelkov,

- zobni rentgen,
- prodaja zdravstvenih storitev na trgu,
- programi za zdravo življenje,
- druge dejavnosti, za katere je zavod registriran in so navedene v 6. členu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica.

V primarno zobozdravstveno varstvo spadata zobozdravstvo za odrasle in za mladino. Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica si prizadeva za visoko strokovno zobozdravstveno oskrbo pacientov in uporabnikov zobozdravstvenih storitev po sodobni strokovni doktrini ter po slovenskih in evropskih normativih, zagotoviti čim večjo dostopnost do zobozdravstvenih storitev in čim večjo zobozdravstveno preskrbljenost prebivalstva v regiji.

V Zdravstvenem domu Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica je bilo na dan 31.12.2015 74 zaposlenih in sicer 5 zobozdravnikov specialistov, 18 zobozdravnikov brez specializacije z licenco, 1 specializant, 1 koordinator zdravstvene nege, 26 medicinskih sester, 2 diplomirani medicinski sestri, 2 radiološka inženirja, 8 zobotehnikov, 1 delavec iz ostalih plačnih skupin, 1 zaposleni na porodniškem dopustu/bolniška odsotnost daljša od 30 dni in 9 nezdravstvenih delavcev.

Delovanje javnega zdravstvenega zavoda ureja odlok o ustanovitvi javnega zavoda.

2.1.3. Goriška lekarna Nova Gorica

Za zagotavljanje lekarniške dejavnosti v okviru mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni je ustanovljen javni zavod Goriška lekarna Nova Gorica. Soustanoviteljice javnega zavoda Goriška lekarna Nova Gorica so poleg Mestne občine Nova Gorica še Občine Brda, Kanal ob Soči, Šempeter – Vrtojba, Renče – Vogrsko in Miren – Kostanjevica.

Goriška lekarna Nova Gorica izvaja poleg osnovne lekarniške dejavnosti, ki obsega preskrbo prebivalstva ter zdravstvenih zavodov in organizacij z zdravili in obsega izdajo zdravil na recept in brez recepta ter magistralno pripravo zdravil, opravlja še naslednje dejavnosti:

- preskrbo s pomožnimi zdravilnimi sredstvi, ortopedskimi pripomočki, sredstvi za nego in drugimi sredstvi za varovanje zdravja,
- izdajanje veterinarskih zdravil,
- izdelovanje zdravil in pomožnih zdravilnih sredstev,
- preverjanje kakovosti zdravil in pomožnih zdravilnih sredstev,
- svetovanje pri predpisovanju in uporabi zdravil,
- mentorsko dejavnost,
- informativno dejavnost
- promocijsko dejavnost na področju zdravja in zdravega načina življenja.

Goriška lekarna izvaja neprekinjeno dežurno službo za celotno območje Severno primorske regije, del Notranjske in Kras. Najbližji dežurni lekarni sta v Kopru in Ljubljani.

Na dan 31.12.2015 je bilo v Goriški lekarni Nova Gorica 54 zaposlenih in sicer: 3 specialisti farmacije, 26 farmacevtov, 9 farmacevtskih tehnikov, 2 ostala farmacevtska delavca in 14 nezdravstvenih delavcev.

Najpomembnejše prednosti in razlogi za obstoj Goriške lekarne so: racionalna organizacija lekarniške službe na širšem območju Goriške, (nadomeščanje, dežurstvo, medsebojna strokovna pomoč, oblikovanje skupne službe, ki vodi strokovne in finančno-administrativne posle za vse enote v sklopu javnega zavoda), večje možnosti izobraževanja svojih uslužbencev, organizacija mentorske službe, boljša pogajalska izhodišča za nabavo blaga in materialov, večje možnosti pri vlaganjih v razvoj dejavnosti in sodobnejše lekarne, regijska

izdelava zahtevnejših magistralnih in galenskih zdravil in, če je potrebno, večje možnosti za širitev mreže, kar vse pripomore k bolj dostopni oskrbi ljudi z zdravili in medicinskimi pripomočki ter prijaznejšemu odnosu do pacienta.

Delovanje javnega zdravstvenega zavoda ureja Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška lekarna.

2.1.4. Zasebni zdravstveni delavci s koncesijo

V mreži javne zdravstvene službe na primarni ravni v Mestni občini Nova Gorica delujejo tudi zasebni zdravstveni delavci s koncesijo.

Mestna občina Nova Gorica je za lekarniško dejavnost podelila 3 koncesije za nedoločen čas, za izvajanje osnovne zdravstvene dejavnosti splošne medicine 4 koncesije za določen čas, od katerih sta bili dve preneseni na zasebni zavod. Na področju zobozdravstvene dejavnosti je bilo podeljenih 5 koncesij za nedoločen čas, tri koncesije pa so bile podeljene za določen čas, od katerih sta bili dve preneseni na d.o.o.

Poleg zasebnikov-koncesionarjev v javni zdravstveni mreži, ki imajo pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, opravljajo zasebno zdravstveno dejavnost tudi "čisti zasebniki", ki niso vključeni v javno zdravstveno mrežo. Vse njihove storitve, razen nujne zdravniške pomoči, morajo bolniki plačati sami.

3. Usmeritve za delovanje mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni v Mestni občini Nova Gorica

Po Zakonu o zdravstveni dejavnosti so občine dolžne skrbeti za organizacijo in izvajanje mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni z ozirom na to, da je le ta čimbolje in čim hitreje dostopna prebivalcem ne glede na to, ali se izvaja v okviru javnega zdravstvenega doma, lekarne ali koncesionarja. Naloga občine soustanoviteljic javnih zavodov je, da skrbi za organizacijo mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni na svojem območju. Pri pripravi mreže in usmeritev so sodelovali tudi javni zavodi Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica, Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica in Goriška lekarna Nova Gorica in podali določene pripombe in usmeritve glede delovanje mreže. Glede na to, da je v zvezi s tem občina tudi pristojna za podeljevanje koncesij na tem področju, je zelo pomembno, da ohranja sistem mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni v okviru delovanja javnih zdravstvenih zavodov.

Novih koncesij na področju primarnega zdravstvenega varstva v Mestni občini Nova Gorica se ne podeljuje, razen v primerih, kadar je s podeljeno/nimi koncesijami mogoče izboljšati dostopnost prebivalcev do storitev zdravstvenega varstva oziroma zmanjšati razlike v dostopnosti med gravitacijskimi območji, javni zavod pa nima zaposlenega ustreznega izvajalca ali bi dodelitev programa javnemu zdravstvenemu zahteval večje dodatne investicije – potreba po dodelitvi koncesije mora biti dokazana z natančno analizo potreb.

Koncesije se podeljuje izključno na podlagi javnega razpisa, ki zagotavlja enakopravnost in primerljivost ponudb, javnost in preglednost postopka ter konkurenčnost pri izbiri najustrežnejšega kandidata. V primeru širitve javne zdravstvene mreže v občini se novi programi najprej ponudijo javnim zavodom.

Iz organizacijskih razlogov ter zaradi lažje dostopnosti prebivalcev do različnih zdravstvenih storitev je potrebno zadržati različne dejavnosti na istem mestu, v usklajevanju z Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica, Zdravstvenim domom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica in Goriško lekarno Nova Gorica na njihovi lokaciji, ne glede na to, kolikšna je zastopanost koncesionarjev oziroma zaposlenih v javnem zavodu po občini. Drobitev izvajalcev na različne lokacije omejuje dostopnost in praktičnost uporabe posameznih dejavnosti (laboratorijske, diagnostične storitve).

Podeljevanje koncesij za javno službo v zdravstveni dejavnosti je usmerjeno predvsem v korist pacientov in v tem smislu se zagotavlja čim lažja in enaka dostopnost zdravstvenih storitev.

Spreminjanje mreže in njena širitev je v naslednjih letih pričakovana, saj je v skladu z Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025 pričakovati zniževanje glavarinskega sistema in posledično manj opredeljenih pacientov na posameznega zdravnika. Pričakovati je tudi širjenje referenčnih ambulant. Velik poudarek bo tudi pri preventivnih programih, paliativni dejavnosti in ohranitvi nujne medicinske pomoči pod okriljem zdravstvenega doma oziroma vsaj mobilne ekipe nujne medicinske pomoči

Spremembo mreže in spremembo ali dopolnitev usmeritev za delovanje mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni sprejema mestni svet.

Številka: 160-2/2016-1

Datum: 9.5.2016

Pripravili:

Marinka Saksida, načelnica oddelka za družbene dejavnosti

Tamara Simčič, višja svetovalka za družbene dejavnosti